

Študijski krožki poročilo o strukturah za leto 2010

nelektorirano besedilo

UVOD

Poročilo za leto 2010 govori predvsem o strukturah npr. strukturi mentorjev, vsebinah, ki so jih obravnavali in prostorski porazdelitvi krožkov v letu 2010. Dodana je prostorska porazdelitev krožkov za obdobje 1993-2008. Predstavljeni so le pisno dokumentirani krožki, in sicer ob njihovem sprotnem delu v aplikaciji eSK (<https://esk.acs.si>). Trenutno delujoči so tudi javno dostopni, in sicer na spletni strani <http://sk.acs.si> v rubriki *Kje so naši krožki in kaj delajo*. Stran sproti ažuriramo na ACS, približno tedensko, mrežo pa v enakem ritmu tudi spodbujamo k ažuriranju (npr. pisna spodbuda tistim, ki že več kot mesec dni niso vpisali podatkov). Velja poudariti, da dejansko poteka več krožkov kot je dokumentiranih, saj so nekateri sofinancirani tudi iz matičnih organizacij (npr. ZGS), zato dokumentirajo le krožke, ki jih sofinancira MŠŠ. Podobno je tudi s tistimi, ki potekajo pod okriljem Univerze za tretje življenjsko obdobje, čeprav gre v tem primeru tudi za nekatere druge razlike (plačljivost, ožja ciljna javnost itd.). Dokumentiranje je skladno s konceptom projekta Študijski krožki omogočeno le tistim, za katere imajo njihovi mentorji potrebno potrdilo ACS ter ob vpisu podatkov potrdijo svoje jamstvo za kakovost in ažurnost podatkov. To je tudi oblika zagotavljanja kakovosti projekta.

2010, izpis iz eSK, 14. februar 2011

ARHIV	166 ŠK (18 v 2010/11)	1651 udeležencev	5203 ure in 45 min
ZAKLJUČENI	8 (6 v 2010/11)	85	245 in 0
TEKOČI	74	630	1302 in 30

SKUPAJ 248 ŠK 2366 udeležencev 6751 ur, 15 min dokumentiranega učenja v ŠK v koledarskem letu 2010;

2011 do vključno 14. februarja 18 v arhivu, 6 zaključenih in 62 tekočih

SKUPAJ 86 krožkov

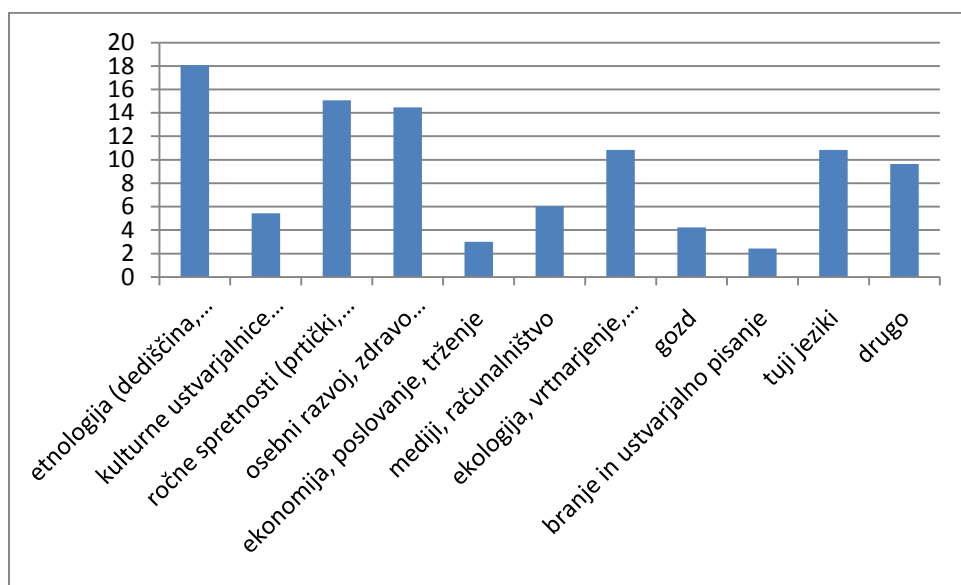
Skupno je bilo v (koledarskem) letu 2010 dokumentiranih 245 študijskih krožkov. Od tega jih je 166 zaključilo izpolnjevanje svoje dokumentacije, 71 pa jih (februarja 2011) še poteka. Osem je zaključenih in se zaključuje le njihova dokumentacija. Eden od razlogov za to je, da poročila ni mogoče zaključiti dokler ni znan obseg sofinanciranja, ki poteka za šolsko leto 2010/2011 šele v letu 2011. Z dokumentiranimi izvedbami krožkov je dokumentirano tudi število dejavnih mentorjev, saj dejansko niso vsi usposobljeni mentorji tudi aktivni. Nekateri se deaktivirajo trajno, drugi delujejo v »valovih«, pač glede na možnosti (npr. porodniška, menjava službe ipd.). Kriterij za določanje dejavnih/nedejavnih torej ni njihova usposobljenost, ampak realizacija krožkov, ki jo predstavljamo podrobno.

Po zgoščenem prikazu struktur je dodan kratek komentar s prioritetami. Poročilo je pripravljeno v okviru Koordinacije ŠK na ACS, 7. februarja 2011.

Struktura ŠK po vsebinah

Prevladujejo:

- etnologija/dediščina, identiteta, (18%),
- ročne spretnosti (prtički, glasbila, okraski, kuhanje,...) (15%)
- osebni razvoj, zdravo življenje, rekreacija (14 %)

Struktura ŠK po spolu mentorjev v 2010

N=166	SKUPAJ	%
Moški	34	20,5
Ženska	129	77,7
Ni podatka	3	1,8

Za 3 ustanove ni podatka. 5 ustanov ima 5 mentorjev (Athena, KTRC, LU Radovljica, LU Žalec, ZIK Črnomelj), 6 ustanov ima le po enega (INTER ES, LU Krško, MK Izola, LUMS, LU Rog. Slatina, Poslovni bilo...))

Večina mentorjev je bilo zaposlenih (79%), 13% pa jih je prišlo iz vrst upokoјencev. Med mentorji je imelo status samozaposlenega 5%, brezposelnega pa 1%.

Zaposlen	131	78,92
Samozaposlen	8	4,82
Brezposeln	2	1,20
Upokoјenec	22	13,25
SKUPAJ	166	100,00 %

Struktura ŠK po tipu ustanove in regiji

Študijski kroki potekajo v vseh Slovenskih regijah. Tri ustanove imajo centralo v Ljubljani, a izvajajo krožke v različnih regijah (Zavod za gozdove Slovenije, ZVEZA DRUŠTEV SLEPIH IN SLABOVIDNIH SLOVENIJE, Konfederacija sindikatov Slovenije PERGAM);

Tipi ustanov so sledeči

- ☐ ljudska univerza
- ☐ zasebna organizacija, zasebna šola
- ☐ državna uprava
- ☐ društvo, zveza društev, nevladne organizacije
- ☐ splošnoizobraževalna knjižnica
- ☐ javni zavod
- ☐ razvojna agencija

V posameznih regijah delujejo naslednji izvajalci:

KOROŠKA

1. Andragoško društvo Koroške - Univerza za tretje življenjsko obdobje Ravne na Koroškem
2. Društvo upokojencev Prevalje
3. Javni zavod Mocis, Center za izobraževanje odraslih Slovenj Gradec
4. Smeri, izobraževanje, svetovanje in razvoj, d.o.o.

GORENJSKA

1. Društvo za zdrav osebnostni razvoj Radovljica
2. Gorenjski muzej
3. Jerebika
4. Korak, Zavod za varstvo in rehabilitacijo po poškodbi glave, Kranj
5. LJUDSKA UNIVERZA KRANJ
6. Ljudska univerza Radovljica
7. Ljudska univerza Škofja Loka

PRIMORSKA

1. Društvo Anbot Piran
2. Izobraževalni center Memory
3. Kulturno društvo Beseda Slovenske Istre
4. Lavričeva knjižnica Ajdovščina
5. Ljudska univerza Ajdovščina
6. Medobčinsko društvo prijateljev mladine Ajdovščina
7. Mestna knjižnica Izola
8. NAC, Naravoslovni center Tolmin
9. Posoški razvojni center

OSREDNJESLOVENSKA

1. Center Dolfke Boštjančič Draga
2. Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija d.o.o. Idrija
3. INTER-ES, d.o.o., izobraževanje in svetovanje
4. Zavod za varstvo in rehabilitacijo po poškodbi glave Zarja

NOTRANJSKA

1. VITRA, Center za uravnotežen razvoj Cerknica
2. Zavod Znanje Postojna / Ljudska univerza Postojna
3. Athena Postojna

ZASAVJE/POSAVJE

1. Ljudska univerza Krško
2. Kulturno turistični rekreacijski center Radeče

ŠTAJERSKA

3. Alfabet
4. Animacija d.o.o.
5. Društvo za izkustveno učenje Ustvarjalnica
6. etnološko društvo "HMEJARSKA VAS" ŠEMPETER
7. Ljudska univerza Gornja Radgona
8. Ljudska univerza Ormož

SAVINJSKA

1. Društvo za razvoj in in ohranjanje naravne, kulturne in etnološke dediščine Panorama
2. Ljudska univerza Rogaška Slatina
3. UPI - Ljudska univerza Žalec

DOLENJSKA

1. Društvo upokojencev Novo mesto
2. Zavod za izobraževanje in kulturo Črnomelj

PREKMURJE

1. Ljudska univerza Murska Sobota

Krožki so bili dokumentirani v 53 občinah:

Ajdovščina, Bloke, Celje, Cerknica, Črnomelj, Dravograd, Gornja Radgona, Grosuplje, Hrpelje – Kozina, Idrija, Ig, Ilirska Bistrica, Izola, Koper, Kranj, Krško, Lenart, Ljubljana, Loška dolina, Moravske Toplice, Murska Sobota, Naklo, Nova Gorica, Novo mesto, Ormož, Osilnica, Piran, Pivka, Poljčane. Polzela, Postojna, Preddvor, Prevalje, Ptuj, Radeče, Radovljica, Ravne na Koroškem, Rogaška Slatina, Sevnica, Sežana, Slovenj Gradec, Slovenske Konjice, Solčava, Šalovci, Šenčur, Škofja Loka, Škofljica, Šmarje pri Jelšah, Štore, Tolmin, Vipava. Zagorje ob Savi, Žalec.

Opomba: Za Dolenjsko predvidevamo, da nekatere izvedbe niso dokumentirane, saj so bili doslej eden najbolj reprezentativnih izvajalcev (RIC Novo mesto).

Struktura ustanov in status mentorjev

Izvajalcev ŠK je skupno manj kot prejšnja leta, ker so nekateri zasebniki in nekatera društva prenehali z delovanjem ali pa dejavnosti niso dokumentirali v aplikacijo eSK. Skupno je bilo dokumentiranih izvajalcev 88, njihova porazdelitev med tipe izvajalcev pa je približno tretjinska (deleži so zaokroženi na celo število, upoštevani so tudi novi predlogi). Prevladujejo ljudske univerze:

- 27 je LU (31%),
- 21 zasebnikov (24%),
- 24 NVO (27%) in
- 15 (17%) javnih zavodov (4 knjižnice, 4 občinske agencije, en šolski center, dva muzeja, sindikat, zavod).

Velika večina mentorjev je v ustanovah zaposlenih, kar velja tako za LU kot za knjižnice, muzeje, zasebnike in razvojne agencije. Le v društvih in posamičnih zavodih (npr. knjižnice) gre za honorarna plačila prostovoljcem za posamezna področja le posamično.

Porazdelitev z vidika gostote prebivalstva in njegove izobrazbene strukture

V vsaki od depriviligiranih regij je nosilec ŠK tudi LU, ponekod je izvajalcev ŠK celo več (Gorenjska). Paleta izvajalcev je v vsaki od regij celovita, torej obsega poleg LU tudi NVO in vsaj posamičnega zasebnika, kar ocenjujemo kot odlično in česar doslej nismo spremljali.

Pestrost izvajalcev je največja na Goriškem, kjer so vsi izvajalci tudi dolgoletno referenčni. Tolminska razpolaga le z enim izvajalcem, zato zanj predlagamo večje število izvedb, z enakim argumentom smo zgornjo mejo (5 ŠK) posamično presegli. V splošnem so izvajalci oz. ŠK odlično porazdeljeni v prostoru in po vsebinah (branje, naravoslovje, dediščina, druge vsebine). S tega vidika je problematična osrednjeslovenska regija, kjer za največjo zgostitev prebivalstva ponudbo zagotavljajo le štirje izvajalci – predlagamo dva novinca, enega za ciljno skupino mladih, ki je v tej obliki zaradi šibke sistemske podpore slabo zastopana kljub več pobudam (npr. s strani Filozofske fakultete), drugega za delovanje novih ciljnih skupin (ogroženi z brezposelnostjo) in za uveljavitev novih vsebin (socialni dialog). S podobnim ukrepom, financiranjem 2 ŠK, smo pred leti spodbudili Zavod za gozdove za samostojno financiranje te oblike dela v večjem obsegu.

Z vidikov gostote prebivalstva in njegove izobrazbene strukture smo za depriviligirane regije opredelili število in strukturo izvajalcev ŠK:

- Koroška (že 4 izvajalci),
- Sp. posavska (1 izvajalec)
- Zasavje (1 izvajalec)
- Savinjska (3 izvajalci, predlagamo večje število izvedb za referenčne (UPI, Alfabet) ter dodatnega izvajalca z že obstoječimi mentorji, in sicer izmed javnih zavodov-Šolski center Celje)
- Prekmurje (2 izvajalca)
- JV Slovenija (2 izvajalca, predlagamo večje število izvedb (ZIK Črnomelj))

Z vidika gostote prebivalstva je problematično tudi

- Podravje (že 8 izvajalcev, po prekinitvi se je reaktiviral en izvajalec), oziroma z vidika izobrazbene ravni
- Notranjsko kraška regija (3 izvajalci, predlagamo dodatnega na Ilirsko bistiškem in večje število izvedb).

Posebne vrednosti so raznovrstni izvajalci, za katere – ne za vse, ampak posamično – predlagamo višje število izvedb

- delujejo ob meji (knjižnica Šmarje pri Jelšah, Društvo Panorama Solčava, Posoški razvojni center, RSAG Lenart),
- delujejo v hribovitih krajih s razpršeno poselitvijo (ICRA, Idrija, KTRC Radeče).
- se ukvarjajo z udeleženci s posebnimi potrebami in prek njih dosegajo tudi velike promocijske uspehe (Zavod Zarja, Zavod Korak, Zveza društev slepih in slabovidnih, Jerebika);

V letu 2010 je 87 % krožkov preseglo normiran čas za njihovo sofinanciranje, kar prikazuje izpis iz baze dne 7. februarja 2011. Večina sicer malenkostno, vendar gre za kazalec kakovosti, saj krožek, ki norme ne doseže, v analizi ne more biti upoštevan, njegovega izvajalca pa koordinacija k zaključku oz. nadaljevanju pisno spodbudi.

Izpis iz baze za obdobje **01.01. do 31.12.2010**

Po številu opravljenih ur

	SKUPAJ	%
25h	22	13,25
25h+ do 26h	23	13,86
26h+ do 27h	22	13,25
27h+ do 28h	11	6,63
28h+ do 30h	24	14,46
30h+ do 34h	30	18,07
34h+ do 38h	14	8,43
38h+ do 50h	13	7,83
50h+ do 75h	6	3,61
SKUPAJ	166	100,00 %

Struktura stroškov in sofinancerjev

	SKUPAJ		
	€	%	Na enoto €
1. Plačilo mentorja	2.454,00	22,45	490,80
2. Plačilo zunanjih sodelavcev	1.595,90	14,60	319,18
3. Organizacijski stroški	5.230,00	47,84	1.046,00
4. Drugi morebitni stroški	1.653,00	15,12	330,60
SKUPAJ	10.932,90	100,00	2.186,58

Štirje od predvidenih sofinancerjev dejansko niso prispevali k izvedbam, medtem ko levji delež sloni na matičnem ministrstvu, izvajalski organizaciji in lokalni skupnosti. Člani krožka so prispevali le izjemoma in po predhodnem dogovoru zaradi više postavljenih ciljev, v tem je tudi ključna razlika med opisanimi krožki in krožki Univerze za tretje življenjsko obdobje, ki udeležbo zaračunava. Predvidoma je to vzrok, da mnogi starejši, zlasti tisti z nižjimi dohodki, pritiskajo na koordinacijo ŠK na ACS oz. izvajalce za nove izvedbe in koordinacijo.

	SKUPAJ		
	€	Odstotek	Na enoto €
1. Ministrstvo za šolstvo in šport (po pogodbi)	143.269,31	57,95	863,07
2. Ministrstvo za delo, družino in socialne zadeve	900,01	0,36	5,42
3. Druga ministrstva in vladne institucije	0,01	0,00	0,00
4. Zavod RS za zaposlovanje	0,01	0,00	0,00
5. Območna enota za zaposlovanje	0,01	0,00	0,00
6. Urad za delo	0,01	0,00	0,00
7. Lokalna skupnost	29.843,47	12,07	179,78
8. Donatorji, sponzorji	13.055,61	5,28	78,65
9. Mednarodna sredstva	7.873,84	3,19	47,43
10. Člani študijskega krožka	8.599,73	3,48	51,81
11. Izvajalska organizacija	37.991,09	15,37	228,86
12. Drugo	5.681,70	2,30	34,23
SKUPAJ	247.214,80	100,00	1.489,25

28% krožkov poroča, da so pridobili tudi nefinančne vire (prostor, materiale, prevoze ipd.)

Struktura ustanov in status mentorjev

Izvajalcev ŠK je skupno manj kot prejšnja leta, ker so nekateri zasebniki in nekatera društva prenehali z delovanjem ali pa dejavnosti niso dokumentirali v aplikacijo eSK. Skupno je bilo dokumentiranih izvajalcev 80, njihova porazdelitev med tipe izvajalcev pa je približno tretjinska. Prevladujejo ljudske univerze:

- 27 je LU (34%),
- 20 zasebnikov (25%),
- 22 NVO (27, 5%) in
- 11 (13,5%) javnih zavodov (4 knjižnice, 4 občinske agencije, en šolski center, dva muzeja).

Velika večina mentorjev je v ustanovah zaposlenih, kar velja tako za LU kot za knjižnice, muzeje, zasebnike in razvojne agencije. Le v društvi gre za honorarna plačila prostovoljcem in nekatere ustanove za posamezna področja le posamično plačujejo honorarne sodelavce.

Porazdelitev z vidika gostote prebivalstva in njegove izobrazbene strukture

V vsakem od depriviligiranih je nosilec ŠK tudi LU, ponekod je izvajalcev ŠK celo več (Gorenjska). Paleta izvajalcev je v vsaki od regij celovita, torej obsega poleg LU tudi NVO in vsaj posamičnega zasebnika, kar ocenjujemo kot odlično. Pestrost izvajalcev je največja na Goriškem, kjer so vsi izvajalci tudi dolgoletno referenčni in z izjemno tolminske, kjer je potrebno izvajalca posebej podpreti, odlično porazdeljeni v prostoru in po vsebinah (branje, naravoslovje, dediščina, druge vsebine). S tega vidika je problematična osrednjeslovenska regija, kjer za največjo zgostitev prebivalstva ponudbo zagotavljajo le štirje izvajalci – predlagamo dva novinca, enega za ciljno skupino mladih, ki je v tej obliki slabo zastopana kljub več pobudam (npr. s strani Filozofske fakultete), predvidoma zaradi šibke sistemske podpore, drugega za delovanje novih ciljnih skupin (ogroženi z brezposelnostjo) in za uveljavitev novih vsebin (socialni dialog).

Z vidikov gostote prebivalstva in njegove izobrazbene strukture so depriviligirane:

- Koroška (že 4 izvajalci),
- Sp. posavska (1 izvajalec)
- Zasavje (1 izvajalec)
- Savinjska (3 izvajalci, predlagamo večje število izvedb za referenčnee (UPI, Alfabet) ter dodatnega izvajalca z že obstoječimi mentorji, in sicer izmed javnih zavodov-Šolski center Celje)
- Prekmurje (2 izvajalca)
- JV Slovenija (2 izvajalca, predlagamo večje število izvedb (ZIK Črnomelj))

Z vidika gostote prebivalstva pa je problematično

- Podravje (že 8 izvajalcev, po prekinitvi se je reaktiviral en izvajalec), oziroma z vidika izobrazbene ravni
- Notranjsko kraška regija (3 izvajalci, predlagamo dodatnega in večje število izvedb).

Posebne vrednosti so raznovrstni izvajalci, ki:

- delujejo ob meji (knjižnica Šmarje pri Jelšah, Društvo Panorama Solčava, Posoški razvojni center, RSAG Lenart),
- delujejo v hribovitih krajih s razpršeno poselitvijo (ICRA, Idrija, KTRC Radeče).
- se ukvarjajo z udeleženci s posebnimi potrebami in prek njih dosežajo tudi velike promocijske uspehe (Zavod Zarja, Zavod Korak, Zveza društev slepih in slabovidnih, Jerebika);

Zaključni komentar z vidika strukture, porazdelitve in motivacije mentorjev:

Podporo in več izvedb bi potrebovale zlasti regije, kjer je izvajalcev najmanj (Notranjska, Zasavje, Posavje, Prekmurje), kar je mogoče, saj v regijah obstajajo nedejavni mentorji, ki bi jih lahko aktivirali bodisi prek obstoječih delujočih ustanov bodisi z nagovorom koordinacije, še bolje v sodelovanju z Ministrstvom ali celo z med-sektorskim sodelovanjem (MDD, MKGP idr.).

Mednarodne reference, ki smo jih dosegli z **jezikovnimi krožki**, so pri tem lahko v veliko pomoč. Med mentorji je zelo šibka veja **bralnih krožkov**, za kar gre zasluga predvsem šibki kadrovski in materialni podpori tem mentorjem, česar odlična promocija ne more nadomestiti. Redno letno se tako na Društvo slovenskih pisateljev srečamo s pobudo po sofinanciranju novih mentorjev bralnih krožkov, žal pa ESS sredstva v zadnjem obdobju temu projektu niso bila na voljo.

Posebno vrednost vidimo v izvajalcih, ki krožke ponujajo v oddaljenih lokacijah (NAC, in PRC Tolmin, Panorama Solčava ipd.), vendar je tam situacija drugačna – obstoječi mentorji so praktično edini, ki ponujajo to obliko učenja, zato bi veljalo nabor mentorjev tudi razširiti. Z morebitnim usposabljanjem bi to nedvomno uspelo, saj je povpraševanje po usposabljanju stabilno. Tudi spričo drugih pogojev (npr. opredelitev programa kot mreže) bi bilo utemeljeno ponuditi *Temeljno usposabljanje za mentorje* v okviru letnega načrta ACS, saj zadnja leta ponujamo usposabljanje na tržni osnovi. Primanjkuje zlasti moških mentorjev, ki bi uvedli tudi nove vsebine, spodbudili nove ciljne skupine ipd. Poskus, ki je bil zastavljen pred desetimi leti (Zavod za gozdove) je v tem smislu bogato obrodil, a hkrati pokazal tudi na šibke točke, ki terjajo dodaten sistemski angažma.

Med dejavnimi si že leta prizadevamo ločiti referenčne od povprečnih ter najboljše tudi finančno ali na drug način nagraditi. Kriteriji so pripravljeni, na voljo je tudi sprotna kvantifikacija.